

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Немањина 26
11000 БЕОГРАД

Удружење грађана „АТЕИСТИ СРБИЈЕ“, Војвођанских бригада бр. 18, Нови Сад, матични број: 28005075, којег заступа Андрија Шрек, председник управног одбора Удружења, на основу члана 168. став 2. Устава Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 83/06) и члана 29. став 1. тачка 2. и члана 50. став 1. Закона о Уставном суду (Службени гласник РС, бр. 109/07), подноси

ИНИЦИЈАТИВУ

за покретање поступка за оцену уставности и законитости члана 10. и члана 75. став 1. Статута града Београда (Службени лист града Београда, број 39/08) (у даљем тексту: Статут), с обзиром на то да је наведени члан у директној супротности са Уставом Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 83/06) и са Законом о локалној самоуправи (Службени гласник РС, бр. 129/2007) и Законом о главном граду (Службени гласник РС, бр. 129/2007).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. Оспореним Статутом је у члану 10. прописано да: *„Град прославља Спасовдан као славу Града.“* а у члану 75. став 1. истог статута је прописано да: *„Градска општина може имати своје симболе, празник и славу градске општине.“*

2. Претходно наведене одредбе Статута су у директној супротности са чланом 11. Устава Републике Србије, који гласи: *„Република Србија је световна држава. Цркве и верске заједнице су одвојене од државе. Ниједна религија не може се успоставити као државна или обавезна.“*

Крсна слава је православни обичај слављења одређеног свеца. Везан је за хришћане, и то православне деноминације. Слава је уско повезана са религијом, што се најбоље и види управо по „градској слави“ Спасовдану (Вазнесење Господње), којом се прославља дан на који се, по хришћанској религији, Исус „вазneo на небо и сео са десне стране Бога Оца“. „Тога дана се завршио Христов боравак на земљи, ради спасења и искупљења људског рода.“ Претходно наведени цитати су и преузети са званичне интернет презентације града Београда (<http://www.beograd.rs/cms/view.php?id=1216>, одштампан текст странице у прилогу) у којој се, зачуђујуће, поред свих ових навода тврди да је Крсна слава „више српска, национална, него верска институција“, што је очигледно неоправдано мешање националне припадности и вероисповести. Прослављање Крсне славе је неодвојиво од хришћанске религије – не можете прослављати Христово вазнесење на небо ако не верујете да се Христ вазneo на небо.

Наведеним одредбама Статута православље се успоставља као државна религија у граду Београду и његовим општинама. Град који слави славу је православни град. Законским прописивањем да град Београд има своју славу свим грађанима Београда намеће се православље као званична вера Београда. На овај начин се грађанима који нису хришћани намеће прослављање дана када се наводно Исус вазneo на небо и сео са десне стране Бога Оца. Околност да ови грађани нису принуђени да учествују у наведеној прослави не утиче на чињеницу да се на овај начин верски празник намеће нехришћанима, јер принуда и наметање нису идентични појмови. Одредба Статута, која би гласила *„Званична вера Београда је православна вера“* такође не би била принудна и могла би да се „правда“ традицијом, али је неспорно да би била неуставна, из потпуно истих разлога као и оспорене одредбе Статута, јер између њих нема суштинске разлике. Сами званичници градских власти наводе да је ово празник свих Београђана (<http://www.beograd.rs/cms/view.php?id=1450924>, одштампан текст странице у прилогу), чиме се имплицира да сви Београђани прослављају, или би требало да прослављају, „вазнесење Исуса на небо“, без обзира на то да ли је то супротно њиховим верским уверењима или није део њихових верских уверења.

Неспорно је да се на овај начин, у граду Београду, православље успоставља као државна религија, јер се један верски обичај успоставља као градски, заједнички за све становнике Београда.

Ради опреза, подносилац иницијативе прецизира да не оспорава право држави да државни празник повеже са верским; уосталом, верских празника има толико да ће се по правилу било који датум поклопити са неким верским празником. Међутим, постоји очигледна разлика између (на пример) прослављања дана покретања Првог српског устанка тј. дана доношења првог српског устава и прослављања Срећења као славе из чисто верских разлога. Подносилац иницијативе не оспорава ни право државе да одређене верске празнике прогласи као нерадне, како би верници могли слободно и неометано да их прославе. Подносилац иницијативе не оспорава ни право било које верске заједнице или верника да било који датум прослављају као „славу Београда“, али не могу државни органи и институције, који припадају свим грађанима, да одређене верске празнике одређују као своје и не могу државни органи да спроводе верске ритуале и учествују у њима, попут освећења жита и славског колача и других верских ритуала који су неизоставно повезани са прослављањем славе. У супротном, уставна одредба по којој се ниједна религија не може успоставити као државна обесмишљава се и своди само на то да се у правном акту не сме написати „Религија Х је државна“, али су дозвољене све друге одредбе које из ње директно проистичу, као што је утврђивање славе (верског обичаја једне религије) за градску или државну.

3. Оспорене одредбе Статута су у супротности са чл. 13. и 117. Закона о локалној самоуправи и чл. 4. Закона о главном граду. Наведеним законима је на локалну самоуправу и град Београд пренета надлежност да Статутом утврде свој **празник**. Ова реч се наводи у једнини, те град Београд није надлежан да поред празника града Београда, који је утврђен чланом 9. оспореног Статута, прописује и „славу града“, те да градским општинама преноси право да утврде и празник општине и славу општине.

На основу претходно наведеног, подносилац иницијативе подноси

ПРЕДЛОГ

1. Да Уставни суд прихвати ову иницијативу и донесе решење којим се покреће поступак за оцену уставности и законитости Статута града Београда (Службени лист града Београда, број 39/08);
2. Да Уставни суд донесе одлуку којом се утврђује да чланови 10. и 75. став 1. Статута града Београда (Службени лист града Београда, број 39/08) нису у сагласности са Уставом Републике Србије, Законом о локалној самоуправи и Законом о главном граду.

У прилогу:

- Одштампан текст са интернет презентације града Београда:

<http://www.beograd.rs/cms/view.php?id=1216>

- Одштампан текст са интернет презентације града Београда:

<http://www.beograd.rs/cms/view.php?id=1450924>

У Новом Саду, дана __. __. 2011. године.

Подносилац иницијативе:

Удружење „Атеисти Србије”
Андрија Шрек, председник УО Удружења